

INTERVIEW | WILLY THOMAS, ARSENAAL/LAZARUS

Acteur Willy Thomas stopt met spelen. Bij Arsenaal/Lazarus wil hij zich vol kunnen wijden aan zijn grote droom voor alle Mechelaars. Maar eerst is er nog 'Just=': muziektheater over hoe krom recht kan zijn. **WOUTER HILLAERT**

'Theater is niet alleen voor witte gestudeerde mensen'

Toen Willy Thomas een jaar geleden artistiek leider werd van Arsenaal/Lazarus, kwam dat als een verrassing. De meest bescheiden theatermaker in Vlaanderen was nu plots directeur? Altijd was de onvervalste Brusselaar vooral een ploegspeler geweest: sinds 1984 bij het collectief Dito'Dito en vanaf 2006 in de artistieke kern van KVS. Nog steeds neemt hij het woord 'kunstenaar' nooit in de mond zonder zich af te vragen of hij er zelf wel een is. Ego en autoriteit zijn Thomas vreemd.

'Het is geen makkelijk jaar geweest', zegt hij. 'Terwijl ik zelf met Benjamin Verdonck aan het repeteren was voor *Wat ik graag zou zijn als ik niet was wie ik ben*, ontstonden er in eigen huis problemen met *De Long Con*, de productie die we uiteindelijk hebben moeten annuleren. Ik was ongelukkig, ik worstelde met mijn nieuwe positie. Daarom heb ik eindelijk de knoop doorgehakt om vanaf februari geen nieuwe voorstellingen meer te spelen en volledig te gaan voor het huis. Die beslissing werkt erg heilzaam.'

Nog een opsteker vindt Thomas de creatie waarmee Arsenaal/Lazarus zijn openingsseizoen afsluit. *Just=* is een coproductie met het Mechelse muziekensemble Zefiro Torna binnen het stadsfestival Op.Recht.Mechelen. 'Het wordt een gevarieerd *fin de saison*, een klein feest.' Het hoofdpersonage is de locatie zelf: ooit was het Hof van Savoye de hoogste rechtsinstelling van de Nederlanden, vandaag huist er het Mechelse gerechtshof. In al zijn gangen, traphallen, rechtszalen én in de tuin strijkt een legertje aan spelers, muzikanten en zelfs rappers neer. Samen spelen ze een handvol taferele, waar het publiek per tien minuten tussen wisselt.

Rechter spelen

Aan dat opzet merk je Thomas' eigenlijke kracht en ambacht: mensen verenigen rond één thema en hen daarin genoeg vrijheid laten. De lijst van medewerkers leest erg breed: van een beiaardspeler tot het lokale meisjeskoor, van Tom Lanoye voor het verweer van de rechter tot filmmaker Mathias Ruelle met een sinistere film rond racisme en de Holocaust. Lazarus speelt een proces uit 1921 over een handgemeen tijdens een Schönberg-concert in Wenen, terwijl Thomas zelf optreedt als justitieminister Joseph Pholien na het proces uit 1952 tegen Breendonk-beul Richard De Bodt. Zelfs God en Staat vechten een robbertje uit: wie heeft het recht aan zijn kant?

'Het is een strijd van alle tijden', aldus Thomas. 'We gaan bij rechtspraak uit van een soort objectieve waarheid, maar die past zich telkens aan naargelang het regime. Kijk vandaag naar Erdogan of de aanvallen van Trump tegen de rechtsstaat. In het Westen geloven we dat er een vrijheid van denken bestaat, maar onderzoek heeft uitgewezen dat ons den-

ken veeleer een argumentatie uitvindt om onze diepere vooroordelen te bevestigen. Voor je het weet, zit je met een cynisch systeem dat voorbijgaat aan de werkelijke waarde van mensen. *Just=* toont van die complexiteit vele kanten. Het publiek kan er dan zelf rechter over spelen.'

Onderhandeling

Met nog meer stille begeestering praat Thomas over zijn plannen voor de komende vijf jaar. Een groot stadsproject moet resulteren in zeven theatershows met een representatief staal Mechelaars, over zeven levensfasen: van geboorte tot afscheid, van aankomst tot vertrek. Na de zomer opent die reeks, *The life of Mechelen*, met de eerste episode. In *Het prille begin* zullen onder meer zwangere vrouwen en baby's de scène bevolken.

Tegelijk wil Arsenaal/Lazarus in samenwerking met Museum Hof van Busleyden en veel andere partners elke inwoner van Mechelen een vierkante meter bieden voor een eigen idee. 'Verbinden en activeren, dat is wat ik wil doen', al-

Een stadsproject moet de komende vijf jaar resulteren in zeven theatershows met een representatief staal Mechelaars in de hoofdrol

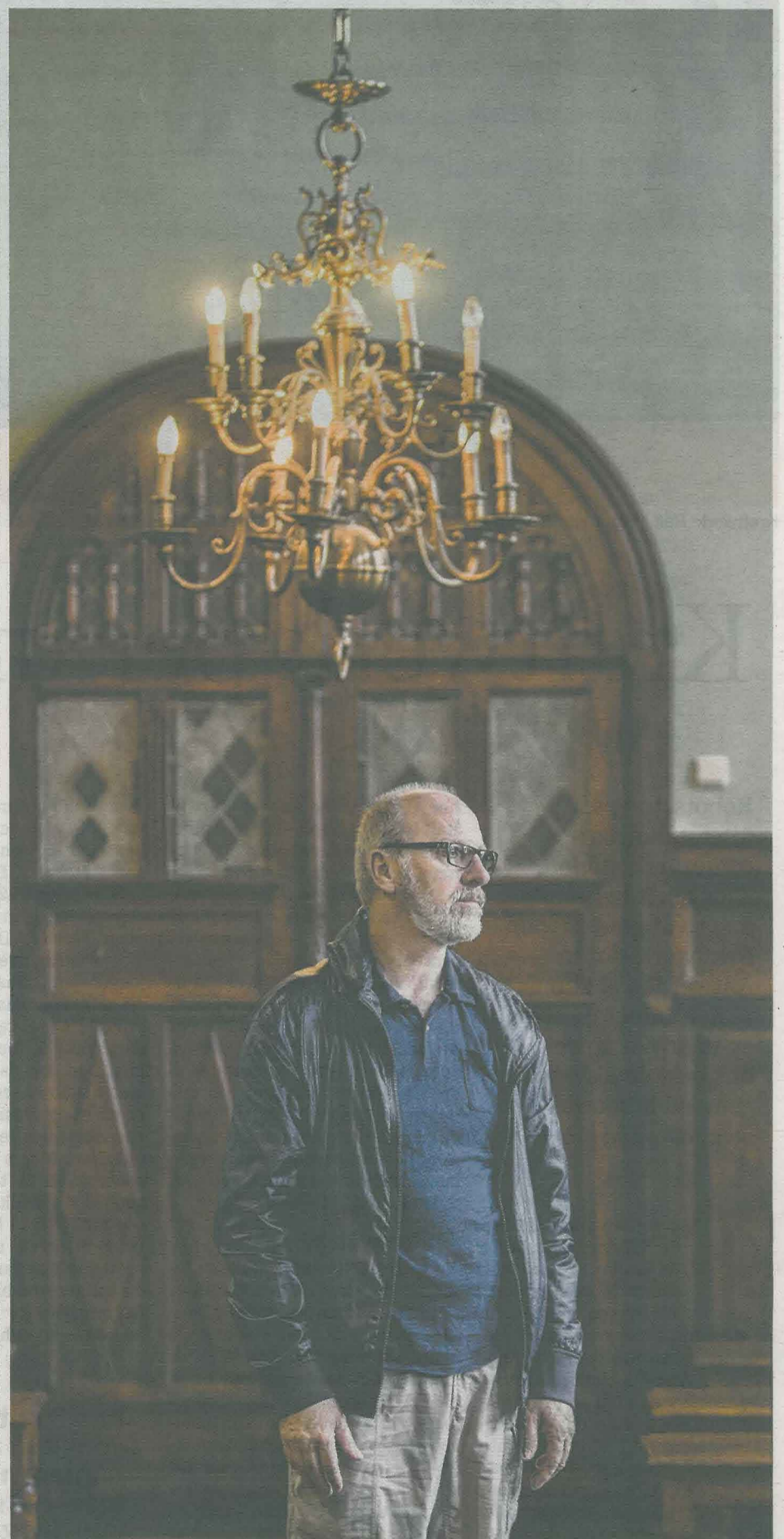
dus Thomas. 'Dit is geen tijd meer waarin bevolgen kunstenaars of architecten zomaar een utopische woonwijk kunnen neerplanten zoals de Modelwijk in Brussel. Het gaat nu om onderhandeling, om theater als een forum midden in de stad, waar je elkaars verhalen deelt.'

Zo had Thomas zich voorgenomen om voor elk halfuur op zijn bureau ook een halfuur de stad in te duiken om met mensen te praten. 'Dat begint langzaam te lukken. Ik wil overal gaan luisteren en vertellen dat theater niet alleen voor witte gestudeerde mensen is.'

Voor zo'n verbindende missie vindt hij Mechelen precies de juiste schaal hebben. 'Je stuurt een mail en een halfuur later kun je bijeenzitten en is iedereen mee. Ook ons gesprek met de burgemeester en het stadsbestuur voelt heel vruchtbaar. Dit kan echt iets worden, super spannend. Ook daarom stop ik met spelen. Zo vaak ben je bezig met druppels op een hete plaat, omdat je er maar half de tijd voor neemt. Ik wil vijf jaar investeren om te zien of het echt kan. Deze unieke kans mag niet verknald worden.'

'Just=' speelt van 23 tot 29 mei in Hof van Savoye, Mechelen.

www.arsenaallazarus.be
www.zefirotorna.be
www.oprechtmechelen.be

Voor elk halfuur op zijn bureau probeert Willy Thomas ook een halfuur de stad in te duiken en met mensen te praten. © Alexander Meeus